

ΣΥΝΩΜΟΤΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΑΣΟΚΤΟΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Τριάντα χρόνια ασυμμετρία

Από ποιον κινδυνεύουν τα δάση; Επί δεκαετίες ψάχνουμε για συνωμότες πίσω από τις καλοκαιρινές πυρκαγιές: χουντικούς, φασίστες, σοσιαλιστές και αντιεξουσιαστές, Έλληνες και Τούρκους. Αλλά ο μεγάλος «συνωμότης» βρίσκεται μπροστά στα μάτια μας

ΦΟΡΕΙΣ ΤΟΥ ΙΟΥ ΕΙΝΑΙ ΟΙ: ΤΑΣΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΡΙΜΗΣ, ΑΓΓΕΛΙΚΑ ΨΑΡΡΑ, ΑΝΤΑ ΨΑΡΡΑ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΨΑΡΡΑΣ. ΙΟΣ e-mail

Ο πρώτος «εχθρός» στον οποίο αποδόθηκαν οι πυρκαγιές των δασών, την πρώτη δεκαετία μετά τη μεταπολίτευση, ήταν κάποιοι αθέατοι ακροδεξιοί συνωμότες που (υποτίθεται πως) απέβλεπαν στην υπονόμευση της δημοκρατικής τομής του 1974 κι ενδεχομένως σ' ένα νέο πραξικόπημα κατά της δημοκρατίας.

Προϊόν της διάχυτης πολιτικής ανασφάλειας των ημερών, η σχετική παραφιλολογία κορυφώθηκε λίγο πριν από τις εκλογές του 1981. Σε αντίθεση με τις βομβιστικές επιθέσεις του 1977-79 εναντίον της αριστεράς, οι εμπρησμοί των δασών δεν αποδίδονταν ωστόσο σε συγκεκριμένες συλλογικότητες του νεοφασιστικού περιθωρίου, αλλά σε κάποια μη κατονομαζόμενα «σκοτεινά κέντρα».

Ως «απόδειξη» της πολιτικής ταυτότητας των εμπρηστών επιστρατεύονταν, μεταξύ άλλων, η χρονική σύμπτωση των περισσότερων πυρκαγιών με την επέτειο της 4ης Αυγούστου. Τις ίδιες μέρες ξεκινούσαν, βέβαια, και τα αυγουσιτιάτικα μελέτμια, όμως αυτό θεωρούνταν επουσιώδης λεπτομέρεια -όπως άλλωστε κι ο γεωγραφικός εντοπισμός του φαινομένου σε περιοχές που τα επόμενα χρόνια θα γέμιζαν με βίλες, πισίνες και εξοχικά σπιτία.

Τύπος και πολιτικά κόμματα συνέβαλαν όσο μπορούσαν σ' αυτή την πεποίθηση. Χαρακτηριστικές οι αντιδράσεις στο διήμερο των εμπρησμών της 3-4.8.1981, όταν κήκαν χιλιάδες στρέμματα δάσους σε Μελίσσια, Βριλήσσια, Εκάλη, Κεφαλάρι, Κηφισιά και Πεντέλη: το (κεντροαριστερό τότε) Δημοτικό Συμβούλιο της Αθήνας διέγινωσε επανάληψη των... Ιουλιανών του 1965 και κάλεσε σε «συμπαράταξη

όλων των δημοκρατικών δυνάμεων», το ΚΚΕ μίλησε για «συνειδητές εγκληματικές ενέργειες χουντοφασιστικών στοιχείων για τη δημιουργία κλίματος ανωμαλίας», ενώ το ΚΚΕ Εσωτερικού έκανε λόγο για «εξόρμηση των κύκλων της ανωμαλίας» με «αποσταθεροποιητικούς σκοπούς ενόψει εκλογών».

Στα πρόθυρα της εξουσίας, ο Ανδρέας Παπανδρέου αντιλαμβανόταν ότι τέτοια σενάρια ευνοούν την εκάστοτε κυβέρνηση. Ξεκαθάρισε ως εκ τούτου πως «οι δημοκρατικοί θεσμοί δεν κινδυνεύουν, όπως επιχειρούν ορισμένοι να υποβάλουν ή άλλοι εκτιμούν λαθεμένα», χρεώνοντας την κυβέρνηση με «καλλιέργεια κλίματος ανησυχίας» και «μια έρπουσα κινδυνολογία». Διαβεβαίωσε, τέλος, ότι «οι οικοπεδοφάγοι σε καμία περίπτωση δεν θα μπορέσουν να κερδοσκοπήσουν από τον καμένο πλούτο της χώρας».

Η τοποθέτησή του αυτή ουδόλως επηρέασε ωστόσο τη γραμμή ακόμη και των φιλοπασοκικών εφημερίδων.

Ακόμη χειρότερη υποδοχή επιφυλάχθηκε στις αμήχανες δηλώσεις του τότε πρωθυπουργού Γεωργίου Ράλλη, ότι για τον πολλαπλασιασμό των εστίων γύρω από τις υφιστάμενες πυρκαγιές φταίνε τα φλεγόμενα κουκουνάρια.

Φτηνότερα την έβγαλε ο τότε ΥΠΕΘΑ Ευάγγελος Αβέρωφ που, ακολουθώντας το ρεύμα της συνωμοσιολογίας, θύμισε στον «παλιό τροτσκιστή» Παπανδρέου ότι «σ' όλες τις χώρες, πολιτικές δολοφονίες και κάθε λογής καταστροφές κάνουν προπάντων οι

αναρχικοί "νιχιλιστές" που προέρχονται από την άκρα αριστερά» (5.8.81).

Το ίδιο ακριβώς σενάριο περί «φασιστικής απειλής» θα ξαναπροβληθεί και τα επόμενα χρόνια, με την ενθάρρυνση του (πρωθυπουργού πλέον) Παπανδρέου. Όταν τον Αύγουστο του 1982 οι φλόγες έκαψαν 22.000 στρέμματα δάσους σε Διόνυσο, Πεντέλη, Εκάλη και Ν. Ερυθραία, ο Αντρέας υποστήριξε ότι «πρόκειται για μια άνανδρη, ύπουλη κι εγκληματική επίθεση κατά του έθνους», ο δε υφυπουργός Αμυνας Αντώνης Δροσογιάννης ανέλαβε να «τεκμηριώσει» την ύπαρξη οργανωμένου σχεδίου, το οποίο «συντάχτηκε επιμελώς από σκοτεινά κυκλώματα που γνωρίζουν άρτια την εδαφική μορφολογία της χώρας και τη χρήση του παραστατικού χάρτου», αλλά απέτυχαν χάρη στην κινητοποίηση στρατού και λαού «που έγραψαν μια πραγματικά ηρωική σελίδα στη ζωή του έθνους μας».

Εντυπωσιακά απλή υπήρξε η συλλογιστική της τότε υφυπουργού Υγείας, Μαρίας Κυπριωτάκη: «Τεταρτοαυγουστιανοί είναι. Πέρσι έβαλαν τις φωτιές στις 4 Αυγούστου, φέτος την 1η. Γιατί στην Κρήτη πουθενά δεν μπήκαν φωτιές εκτός από το Ρέθυμνο, που έχει χουντικό δήμαρχο;»

Η επικήρυξη των εμπρηστών του 1982 με 10.000.000 δρχ. δεν απέδωσε φυσικά το παραμικρό. Συνέβαλε όμως στην παραφιλολογία για «αντεθνική και αντιδημοκρατική συνωμοσία» από «φασίστες εμπρηστές, δολιοφθορείς της Εθνικής Οικονομίας και της ησυχίας του τόπου» που, όπως μας πληροφορούσε (3.8.82) ο Πάνος Σόμπολος, δρούσαν «κατά τα πρότυπα των φασιστικών εμπρησμών ολόκληρων οικισμών στη διάρκεια της κατοχής».

Δεν έλειψε, τέλος, η έμμετρη προσπάθεια ν' αποδοθούν οι εμπρησμοί στην κοινοβουλευτική αντιπολίτευση της εποχής: «Η Δεξιά που αποβλέπει / στο κομματικό συμφέρον / πυρκαϊές βάζει στα δάση / κι έχει γίνει ντόπιος Νέρων!» («Εθνος» 3.8.82).

«Φασίστες» και οικοπεδοφάγοι

Τα πράγματα θα ήταν απλούστερα αν αναζητούσαμε το υλικό (καθόλου συνωμοτικό, αλλά βαθύτατα πολιτικό) υπόβαθρο της καταστροφής των δασών στις νέες τάσεις που εμφανίστηκαν την ίδια εποχή στην ελληνική κοινωνία και -κυρίως- στη θεσμική αποκρυστάλλωσή τους. Ο λόγος για τη μαζική στροφή των Νεοελλήνων προς την αναζήτηση εξοχικής κατοικίας και την «έξοδο» των ευπορότερων προς την περιφέρεια των πόλεων, φαινόμενο που παρατηρείται πρώτη φορά στα τέλη του '70.

Ικανοποιώντας αυτή την τάση, οι κυβερνήσεις της Ν.Δ. κι εν συνέχεια του ΠΑΣΟΚ άρχισαν να «δίνουν τα δάση στο λαό», επιβραβεύοντας τους καταπατητές του παρελθόντος κι ενθαρρύνοντας τους μελλοντικούς μιμητές τους. Κι αυτό παρόλο που -μετά τη δασοκτόνα νομοθεσία της χούντας (Ν.Δ. 86/1969)- το Σύνταγμα του 1975 φρόντισε, πρώτη φορά στην ιστορία του ελληνικού κράτους, να προστατέψει θεσμικά τα δάση με τα άρθρα 24 και 117 (υποχρεωτική αναδάσωση των καμένων κι απαλλοτρίωση ιδιωτικών δασών μόνο υπέρ του Δημοσίου).

Η πρώτη τομή σημειώθηκε με τον Ν. 998/1979 που εισηγήθηκε ο υπουργός Γεωργίας επί Καραμανλή Γιάννης Μπούτος. Ο νόμος αυτός έθεσε τις βάσεις για τον αέναο αποχαρακτηρισμό δασικών εκτάσεων και τη μετατροπή τους σε οικοπέδα, καθώς επέτρεπε:

- * Την ένταξη δασών και δασικών εκτάσεων, στο σύνολό τους ή εν μέρει, «εις οικιστικήν περιοχήν» και οικοδόμησή τους σε ποσοστό 10% (§ 49.2).

- * Τη μετατροπή ιδιόκτητων δασών σε οικιστικές περιοχές, με κατάτμησή τους σε οικοπέδα, «εφ' όσον αι ανάγκαι του πολεοδομικού σχεδιασμού και της οικιστικής αναπτύξεως κατά την κρίσιν του Υπουργού Δημοσίων Εργων επιβάλλουν τούτο» (§ 49.3).

- * Ανάλογη ρύθμιση για τους οικοδομικούς συνεταιρισμούς (§ 50.1).

- * Τη νομιμοποίηση της (παράνομης) αγοράς δασικών ή αναδασωτέων μοναστηριακών εκτάσεων από οικοδομικούς συνεταιρισμούς μέχρι τέλους του 1978 (§ 50.6).

- * Την εξαιρεση από τη δασοπροστασία των ιδιόκτητων «δασωθέντων αγρών», με «υπεύθυνον δήλωσιν» του ενδιαφερόμενου ότι ήταν καλλιεργήσιμα εδάφη ως το 1940 κι «αυτοψία» δασολόγου, προσφυγή δε στις αεροφωτογραφίες του 1945 μονάχα «εν περιπτώσει αμφιβολιών» (§ 67).

Το εικονικό αλλά και το πραγματικό «σχέδιο» πίσω από τις πυρκαγιές.

του 1945 μονάχα «εν περιπτώσει αμφιβολιών» (§ 67).

Η ενθάρρυνση των εμπρησμών από τις παραπάνω διατάξεις είναι αυτονόητη. Ιδίως στην περίπτωση των «δασωθέντων αγρών», μια πυρκαγιά συμβάλλει καθοριστικά στην ενίσχυση της επιχειρηματολογίας του διεκδικητή, καθώς εξασφαλίζει ό,τι θα μπορούσε να αμφισβητήσει τους ισχυρισμούς του: ακόμη κι ο πιο έμπειρος δασολόγος είναι ανίκανος να βγάλει συμπεράσματα για την ηλικία των δέντρων που δεν υπάρχουν πια...

MIT και «βοσκότοποι»

Ηδη μέσα στην πρώτη εξαετία της μεταπολίτευσης εξαιρέθηκαν από την αναδάσωση 14.637 στρέμματα καμένου δάσους στην Αττική κι άλλα 265.000 στην υπόλοιπη επικράτεια («Ε», 28.9. και 1.10.1980).

Δεν ήταν παρά μόνο η αρχή: παρά τις υποσχέσεις του ότι μόλις έρθει στην εξουσία θα καταργήσει τον Ν. 998, το ΠΑΣΟΚ όχι μόνο τον διατήρησε σε ισχύ αλλά και τον «συμπλήρωσε» με νέα δασοκτόνα νομοθετήματα -αρχής γενομένης με την «εγκύκλιο Γιώτα» του 1984.

Από τα μέσα της δεκαετίας του '80 και μετά, τους «φασίστες» διαδέχονται ως φανταστικός συλλογικός εμπρηστής οι τουρκικές μυστικές υπηρεσίες. Το καλοκαίρι του 1993, βομβιστικές επιθέσεις του PKK σε τουριστικούς στόχους της Τουρκίας φέρνουν χιλιάδες πανικόβλητους τουρίστες στα ελληνικά νησιά. Την επόμενη χρονιά, η MIT απαντά με βόμβες στη Ρόδο και την Κρήτη.

Δημοσιογραφικά σενάρια και δηλώσεις πολιτικών θέλουν κάποιες τουλάχιστον πυρκαγιές σε ελληνικά δάση ν' αποτελούν μέρος αυτού του βρόμικου πολέμου. Τον Αύγουστο δε του 1998, δημοσιεύματα της «Αυριανής» -τα οποία

Τα στερεότυπα του 1981-82 για την ταυτότητα των εμπρηστών: ντόπιοι και ξένοι φασίστες.

καταγγέλλθηκαν σαν προβοκάτσια της ΕΥΠ- παρουσίασαν σαν «εμπρηστές» κάποια επώνυμα ηγετικά στελέχη αριστερών τουρκικών οργανώσεων.

Το μόνο «στοιχείο» που έχει προσκομιστεί μέχρι σήμερα είναι οι δηλώσεις ενός τούρκου ακροδεξιού σε τουρκικό ιδιωτικό κανάλι (22.11.96): διωκόμενος για σωρεία εγκληματικών πράξεων που σχετίζονταν με το σκάνδαλο του Σουσουρλουκ, ο Χαλούκ Κιρζί διεκδίκησε μεταξύ άλλων «πατριωτικές» δάφνες (και) για την υποτιθέμενη συμμετοχή του σε εμπρησμό ελληνικών δασών. Παρά την ενθουσιώδη υποδοχή αυτών των «αποκαλύψεων» από το καθ' ημάς «κόμμα του πολέμου», η εγκυρότητά τους παραμένει το λιγότερο συζητήσιμη.

Οι Τούρκοι δεν είναι όμως οι μόνοι γείτονες που (υποτίθεται ότι) θέλησαν να μας κάψουν. Εν έτει 2000, ο Γιώργος Κύρτσος υποστήριξε π.χ. με κάθε σοβαρότητα πως «οι πυρκαγιές που ξεκίνησαν από την Αλβανία και κατέκαψαν σημαντικό μέρος της Ηπείρου εντάσσονταν στη διεκδίκηση εκ μέρους των Αλβανών των ελληνικών εδαφών που οι ίδιοι ονομάζουν "Τσαμουριά"» («Ελ. Τύπος», 28.8.00).

Ως σοβαρός αναλυτής, δεν μπηκε φυσικά στον κόπο να επικαλεστεί το παραμικρό αποδεικτικό στοιχείο για να τεκμηριώσει τον ισχυρισμό του.

Την ίδια στιγμή που τα παραπάνω σενάρια έδιναν κι έπαιρναν, μια σειρά νομοθετικών ρυθμίσεων έκλειναν το μάτι (κι άνοιγαν την όρεξη) σε νέες γενιές οικοπεδοφάγων.

Το πρώτο ήταν ο Ν. 1734/1987, που προέβλεπε τον αποχαρακτηρισμό (και την αλλαγή χρήσης) δασικών εκτάσεων διά της μετονομασίας τους σε «βοσκότοπους», από τους κατά τόπους νομάρχες (§ 3). Με τη μετατροπή μιας καμένης δασικής έκτασης σε «βοσκότοπο» αναστέλλεται αυτόματα κάθε απόφαση αναδάσωσής της (§ 6.1) και μπορεί να μετατραπεί σε γεωργική εκμετάλλευση (§ 13.2.α), να χρησιμοποιηθεί «για δημιουργία νέων οικισμών ή επέκταση παλαιών» (§ 6.1.β) ή να παραχωρηθεί για μια πλειάδα χρήσεων (από «χώρους απορριμμάτων και λυμάτων» μέχρι «ιερούς ναούς και ιερές μονές»).

Επιπλέον, ειδικό άρθρο φρόντισε να κάνει ευκολότερη τη διεκδίκηση των «δασωθέντων αγρών» από τους (φερόμενους ως) ιδιοκτήτες τους: η σχετική απόδειξη μπορεί να γίνεται πιά με απλή ένορκη εξέταση μαρτύρων (§ 14.2). Προϋπόθεση για την όποια φερεγγυότητα των τελευταίων, σε περίπτωση καταπατημένου δάσους, αποτελεί φυσικά η εξαφάνιση των δέντρων που θα πιστοποιούσαν ότι δεν πρόκειται για «χωράφι στο οποίο φύτεψαν μερικά πευκάκια»...

Η συζήτηση του Ν. 1734 στη Βουλή υπήρξε πολλαπλά αποκαλυπτική. Η εισηγητική έκθεση έκανε λόγο για επικείμενο αποχαρακτηρισμό 52.000.000 στρεμμάτων (έναντι 15.000.000 του Ν. 998), ενώ τον τόνο έδωσε κυρίως η πλειοδοσία υποσχέσεων απαλλαγής από τα δεσμά της «υπερβολικής» δασοπροστασίας: «Τριακόσιες χιλιάδες στρέμματα δώσατε;», ρώτησε π.χ. ρητορικά τους νεοδημοκράτες συναδέλφους του ο βουλευτής του ΠΑΣΟΚ Χάρης Ατματζίδης. «Τα υπόλοιπα θα τα δώσουμε εμείς. Γι' αυτό κάνουμε το νομοσχέδιο, για να τακτοποιήσουμε και τους υπόλοιπους» (Πρακτικά, 15.9.87, σ. 1442).

Ο συνάδελφός του Γιώργος Χιωτάκης εξέφρασε την αλληλεγγύη του προς «ένα μικρό παραθαλάσσιο χωριό» της Καρπάθου «που αναπτύσσεται τουριστικά και που πραγματικά ασφυκτιά, διότι περιζώνεται από δάση» (σ. 1476) κι οραματίστηκε την αντικατάσταση των δασών από καρποφόρα δέντρα (σ. 1458), ενώ ο υφυπουργός Γεωργίας Κων/νος Τσιγαρίδας εξήγγειλε την απαλλαγή των ορεινών χωριών που «είναι περικυκλωμένα από δάση» από «τον βραχνά» που «αποτελεί εμπόδιο» στην οικιστική επέκτασή τους (σ. 1460-1). Κατά τα άλλα, ο νόμος απέβλεπε στην ενίσχυση της... ορεινής κτηνοτροφίας!

Το νομοσχέδιο του Στέφανου Τζουμάκα (1998) προχωρούσε ένα ακόμη βήμα παραπέρα: ανακαλούσε κάθε απόφαση αναδάσωσης εκτάσεων που είχαν καεί πριν από το 1975 (§ 9) και ταυτόχρονα νομιμοποιούσε κάθε μεταβίβαση «δασωθέντων αγρού» -μέχρι 5 στρέμματα- που είχαν γίνει στο παρελθόν (§ 4). Τελικά έμεινε στα χαρτιά, η προώθησή του συνέπεσε ωστόσο με τη μεγάλη πυρκαγιά της Πεντέλης - η οικοπεδοποίηση της οποίας στηρίζεται κυρίως στις διεκδικήσεις «δασωθέντων αγρών». Κατά τον υπουργό, βέβαια, ακόμη κι αυτές τις φωτιές τις έβαζαν οι Τούρκοι...

«Ασύμμετρες απειλές»

Η τελευταία έξαρση συνωμοτικών θεωριών ακολούθησε, ως γνωστόν, τη φετινή τραγωδία που πήρε διαστάσεις πραγματικής εθνικής καταστροφής. Η οφθαλμοφανώς προεκλογική επίκληση κάποιων απροσδιόριστων «ασύμμετρων απειλών» (δηλαδή τρομοκρατικών ή παραστρατιωτικών δραστηριοτήτων) από την κυβέρνηση της Ν.Δ. παρήγαγε μια σειρά αναπόδεια, χοντροκομμένα ή κατά κανόνα γελοία σενάρια.

Είδαμε έτσι να στοχοποιούνται από κυβερνητικά στελέχη, μυστικές υπηρεσίες, «ψιθυριστές» και τα παπαγαλάκια τους στα ΜΜΕ:

* Οι αντιεξουσιαστές. Την αρχή έκανε ο Ν. Κακλαμάνης (MEGA, 25.8) κι ακολούθησαν η Ντόρα Μπακογιάννη («Εθνος», 28.8) κι ο Μ. Εβερτ («Απογευματινή», 30.8).

* Ο... Λαλιώτης.

* Απροσδιόριστοι «αντάρτες της υπαίθρου» που εκστρατεύουν «κατά της έννομης τάξης» («Απογευματινή»).

* Ακατονόμαστοι πράκτορες σκοτεινών δυνάμεων, που θέλουν να γονατίσουν τον «εθνικά υπερήφανο» μετα-εθνάρχη Καραμανλή, να πληγεί η... ευρωπαϊκή ενεργειακή πολιτική («Αυριανή», 3.9), να «αποσταθεροποιηθεί η πολιτική ζωή του τόπου» (Αρης Σπηλιωτόπουλος, «Χώρα», 2.9) κ.ο.κ.

Ενας «Κοσοβάρος του UCK» που η ΕΥΠ «έθεσε υπό παρακολούθηση από την πρώτη στιγμή» που πέρασε τα σύνορα, «τέθηκε σε ασφυκτικό κλοιό», «συνελήφθησαν συνεργάτες του» αλλά -ω του θαύματος!- κατόρθωσε τελικά να κάψει τα πάντα («Αυριανή», 28-30.8.07).

Όταν η ΕΥΠ διέψευσε επίσημα αυτές τις τερατολογίες, η εφημερίδα την παρέμπεψε στις... «σερβικές υπηρεσίες πληροφοριών που κάνουν καλά τη δουλειά τους».

* Μια μυστηριώδης «ξανθιά χήρα» που (υποτίθεται πως) έβαλε φωτιά στο νεκροταφείο Χολαργού.

Ο Πολύδωρας μας διαβεβαιώνει στην «Espresso» πως «αναζητείται» (29.8.07), ο συντάκτης όμως που του πήρε τη συνέντευξη (Ν. Χίος) μας «αποκαλύπτει» πως η ΕΥΠ όχι μόνο γνωρίζει την ταυτότητά της αλλά έχει ηχογραφήσει και συνομιλίες της «με υπονοούμενα»!

* Ένας 62χρονος συνταξιούχος, μέλος κάποτε του ΠΑΣΟΚ Λακωνίας (1977-85), που προφυλακίστηκε ως ύποπτος εμπρησμού βάσει της προανακριτικής κατάθεσης ενός νεοδιορισμένου αγροφύλακα. Κι αυτό, παρόλο που στον ανακριτή ο αγροφύλακας ανακάλεσε, υποστηρίζοντας ότι η αρχική του κατάθεση τού υπαγορεύθηκε από αξιωματικούς της πυροσβεστικής που στάλθηκαν επί τούτου απ' την Αθήνα («Τα Νέα», 30.8).

Θα μπορούσαμε να συνεχίσουμε επ' αόριστον, αλλά δεν χρειάζεται: τα εν λόγω σενάρια είναι πασίγνωστα σ' όποιον άνοιξε τηλεόραση το τελευταίο δεκαπενθήμερο.

Στα ψιλά έχει περάσει, αντίθετα, ένας καταγιγισμός νομοθετικών ρυθμίσεων της τελευταίας τετραετίας, με στόχο την άρση της προστασίας των δασών και τη μετατροπή τους σε «αξιοποιήσιμα» φιλέτα:

* Ο Ν. 3208, γνωστός και ως «νόμος Δρυ», που ψηφίστηκε απ' την κυβέρνηση Σημίτη τον Δεκέμβριο του 2003, λίγο πριν τις εκλογές. Μεταξύ άλλων: (α) επιτρέπει γενικά την αλλαγή χρήσης των δασών για «λόγους εθνικής οικονομίας και γενικά δημόσιου συμφέροντος», (β) νομιμοποιεί όλες τις μεταβιβάσεις «δασωθέντων αγρών» που καλλιεργούνταν το 1960 αλλά και «αγροκτημάτων» με άγρια δέντρα που «δεν εφάπτονται με δημόσιο δάσος ή δασική έκταση», (γ) αναγνωρίζει πλήρη κυριότητα στους διαχειριστές δημόσιων «ρητινευόμενων δασών», στην Πάρνηθα και αλλού («Ε», 24.9.03) και, το κυριότερο, (δ) συρρικνώνει καθοριστικά την έννοια του δάσους, εξαιρώντας κάθε έκταση που δεν καλύπτεται εξ ολοκλήρου σε ποσοστό τουλάχιστον 25% (έναντι 15% που ίσχυε ως τότε και 10% που προβλέπει η Ε.Ε.) -αλλαγή που οδηγεί στον αποχαρκτηρισμό του 1/3 των δασικών εκτάσεων της χώρας. Αμεση συνέπεια του νέου ορισμού ήταν η αχρήστευση των δασικών χαρτών που μόλις είχαν καταρτιστεί βάσει του 25% κι η επιστροφή στο αχαρτογράφητο χάος.

* Η εγκύκλιος 1099/2004 του νυν υπουργού Γεωργίας Ευ. Μπασιάκου, με την οποία εφαρμόζεται ο Ν. 3208 κι αποχαρκτηρίζονται εκατομμύρια στρέμματα.

* Η τροπολογία που ο ίδιος υπουργός δοκίμασε να περάσει τον περασμένο Ιούνιο, αναστέλλοντας κάθε κατεδάφιση αυθαιρέτων (σημερινών και μελλοντικών) μέχρι... να καταρτιστούν οι νέοι δασικοί χάρτες!

* Το υπό ψήφιση νομοσχέδιο του Γιώργου Σουφλιά για ένα «Χωροταξικό Σχέδιο Τουρισμού» που επιτρέπει το χτίσιμο «σύνθετων και ολοκληρωμένων τουριστικών υποδομών» ακόμη και μέσα στις προστατευόμενες περιοχές NATURA, αναγορεύοντας σε «περιοχές προτεραιότητας» τις ακτές της Δυτικής Πελοποννήσου.

* Αναθεώρηση, τέλος, εκείνων των άρθρων του Συντάγματος που προστατεύουν τα δάση κι επιβάλλουν την αναδάσωση των καμένων εκτάσεων (24 και 117), ώστε να αρθούν τα «αδιέξοδα» και οι «ανεπιεικείς λύσεις», με κατάργηση της «ανελαστικής» δασοπροστασίας «σε κάθε περίπτωση αναγκαία για την περαιτέρω ανάπτυξη, ιδίως οικονομική, της παρούσας γενεάς». Η πρόταση ολοκληρώνεται με τη μεταβίβαση της αρμοδιότητας του Συμβουλίου Επικρατείας να κηρύσσει αντισυνταγματικές τις δασοκτόνες διατάξεις (όπως έχει κάνει επανειλημμένα μέχρι τώρα) σ' ένα διορισμένο και ισόβιο «Συνταγματικό Δικαστήριο».

Υπερασπίζοντας αυτή την τελευταία -στρατηγική- κίνηση της κυβέρνησης Καραμανλή, τα φιλικά της ΜΜΕ δεν έκρυψαν το πραγματικό διακύβευμα της υπόθεσης.

Ο «Ελεύθερος Τύπος» της Γιάννας Αγγελοπούλου διαρρήγνυε π.χ. στις 3.2.07 τα ιμάτιά του, επειδή «η προβληματική διατύπωση του άρθρου 24» (όπως είναι σήμερα) «καταργεί το άρθρο 17» (προστασία της ιδιοκτησίας), αναρωτώμενος «πότε θα λήξει η ταλαιπωρία των πολιτών» που κατέχουν «δασωθέντες αγρούς» και δεν μπορούν να τους αξιοποιήσουν.

Ακόμη σαφέστερη ήταν, την ίδια μέρα, η «Χώρα» του Γιώργου Τράγκα: «Η τροποποίηση του άρθρου 24 του Συντάγματος είναι επιβεβλημένη», διαβάζουμε, «προκειμένου να λυθεί το μεγάλο κοινωνικό πρόβλημα της ουσιαστικής δήμευσης της περιουσίας μισού εκατομμυρίου Ελλήνων, μελών των οικοδομικών συνεταιρισμών και των οικογενειών τους, που βρίσκονται σε μια μεγάλη ομηρία πάνω από 40 χρόνια».

Στο κάτω κάτω της γραφής, τα δέντρα έχουν να ψηφίσουν από το 1961...

Σαμουράι μαϊμού

Πρωταγωνιστής στα σενάρια περί ασύμμετρων απειλών, σκοτεινών κύκλων και τρομοκρατών ο Βύρων Πολύδωρας. Προφανής η πρόθεσή του να αποφύγει τη συζήτηση για την ανικανότητα του υπουργείου του και της κυβέρνησής του που οδήγησε στην τραγωδία. Ούτε σκέψη για αποδοχή ευθυνών, αυτοκριτική, παραίτηση.

Ας του θυμίσουμε λοιπόν τι έλεγε (και έγραφε) με αφορμή τις πυρκαγιές του 1995 για την κυβέρνηση του Ανδρέα Παπανδρέου και τον ίδιο τον πρωθυπουργό: «Ο "πρωθυπουργός" πάνω στα αποκαΐδια μιλάει. Και δεν μιλάει για τη συμφορά της πυρκαγιάς. Δεν παραιτείται γιατί (ως ήτο φυσικό) απεδείχθη ανίκανος, ο ίδιος και η κυβέρνησή του. Δεν απολύει, έστω, υπευθύνους, ανευθύνους, ανίκανους. [...]

Αδυνατεί να αισθανθεί την ψυχική (και οικονομική) κατάσταση στην οποία βρίσκεται ο δυστυχής πυροπαθής. Που είδε κόπους μιας ζωής να καίγονται υπό τα βλέμματα "αρμοδίων" ανίκανων "κυβερνώντων". Αδυνατεί να κατανοήσει πόνο. Δεν βλέπει. Του περνάς το τελευταίο φως της καταστρεφόμενης Ελλάδος (ή τη λαμπάδα της πυρκαγιάς) μπροστά από τα ξεραμένα μάτια του και δεν το βλέπει. Αντανακλαστικά μηδέν» (24/7/95).

Τις ίδιες μέρες, σε άλλο σχόλιό του ο κ. Πολύδωρας έδινε την καλύτερη απάντηση στη συνωμοσιολογία που υπηρετεί σήμερα με τόση συστηματικότητα: «Μανία κι αυτή που μας διακατέχει. Να βλέπουμε παντού ή να κατασκευάζουμε

εχθρούς. Τι παράξενος μαζοχισμός! Που προδίδει μ' ένα λόγο μια ψυχολογία υπανάπτυκτου, που δεν μας τιμά καθόλου. Και που δεν αποτελεί και τον άριστο τρόπο προασπίσεως των εθνικών μας συμφερόντων. Αντιθέτως μάλιστα. Η μονοδιάστατη καχυποψία, αυτό που λέμε δαιμονολογία, και σκιαμαχία, το να βλέπουμε παντού εχθρούς - και να το δείχνουμε κιόλας- μας βλάπτει. Και μας πλαστογραφεί ως λαό» (21/7/95).

Εκείνη τη χρονιά, το 1995, ο τότε αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας Μιλτιάδης Εβερτ για να καταγγείλει την αδυναμία της κυβέρνησης Παπανδρέου στην καταστολή των πυρκαγιών αποφάσισε να αποσύρει το κόμμα του από την ετήσια δεξίωση για την αποκατάσταση της δημοκρατίας στο προεδρικό μέγαρο. Ο κ. Πολύδωρας ήταν από τους πρώτους που χαιρέτισαν αυτή την ακραία στάση. Το αστείο είναι ότι με την αποχώρηση διαφώνησε δημόσια ο Θεόδωρος (όχι ακόμα Θεόδωρος) Ρουσόπουλος που δούλευε στον ραδιοσταθμό Planet! Ήταν η εποχή που ο σημερινός υπερυπουργός παρουσιαζόταν ακόμα ως ανεξάρτητος.

Η περιφρόνηση προς την επέτειο της μεταπολίτευσης από την ηγεσία της Νέας Δημοκρατίας είχε βέβαια και τη σκοπιμότητα να κλείσει το μάτι προς τις ακροδεξιές παρυφές του κόμματος, με τις οποίες ο κ. Πολύδωρας διατηρούσε πάντα προνομιακές σχέσεις. Αλλωστε τις ίδιες μέρες, με αφορμή πάλι τις πυρκαγιές, μιλούσε για τη «συνολική παρακμιακή εικόνα που χαρακτηρίζει αυτή την επέτειο», ζητούσε εκτελέσεις εμπρηστών και δεν δίσταζε να ταχθεί εμμέσως πλην σαφώς υπέρ των στρατιωτικών πραξικοπημάτων: «Αν δεν είχε απαξιωθεί τόσο δραματικά και με εθνική συμφορά η εκδοχή της επεμβάσεως του στρατού, σήμερα το βήμα της νεαρής δημοκρατίας δεν θα ήταν έτσι ασταθές και... αυτάρεσκα οκνηρό» (24/7/95).

Δεν έλειπαν βέβαια και οι υποδείξεις του κ. Πολύδωρα για μέτρα κατά των πυρκαγιών: Να εφαρμοστεί το πόρισμα της διακομματικής επιτροπής του 1993, να καταστρώσει το υπουργείο Δημόσιας Τάξης σχέδιο ελέγχου όσων κινούνται σε ύποπτες περιοχές, να οργανωθούν και να εξοπλιστούν οι εθελοντές, να ληφθεί πρόνοια για να σωθούν όσα έχουν σωθεί.

Περιττό να πούμε ότι τίποτα από όλα αυτά δεν εφάρμοσε όταν βρέθηκε στη θέση του αρμόδιου υπουργού. Φαίνεται ότι στο μυαλό του είχε όσα έγραφε την ίδια εποχή για τα ψέματα των πολιτικών:

«Οι πολιτικοί είναι οι πιο αγαθοί ψεύτες. Από την αγωνία τους να εκλεγούν ή να επανεκλεγούν, οι κακόμοιροι, σου λένε και κάνα ψέμα. [...] Αλλά το κυριότερο στην περίπτωση των πολιτικών είναι ότι οι πολίτες... πάνε γυρεύοντας να εξαπατηθούν. [...] Με την ευκαιρία θέλω να σας πω να φυλαχτείτε από τους απατεώνες, τους "μαϊμού" σε οτιδήποτε, που δηλώνουν ό,τι τους καπνίζει» (2/4/96).

* Όλα τα αποσπάσματα είναι από τη στήλη «Μετά Παρρησίας» που έγραφε ο κ. Πολύδωρας στην «Απογευματινή» εκείνη την περίοδο.

ΔΕΙΤΕ

«Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας»

Η δασοκτόνα νομοθεσία στην αυθεντική της εκδοχή. Συχνά βέβαια τα κείμενα χρειάζονται αποκωδικοποίηση προκειμένου να γίνουν κατανοητά από τους αμύητους, το πρωτότυπο όμως έχει πάντα τη χάρη του.

«Πρακτικά Βουλής»

Οι κατά καιρούς συζητήσεις των δασοκτόνων νομοσχεδίων όχι μόνο συμβάλλουν καθοριστικά στην κατανόηση της ουσίας των αλλαγών, αλλά και επιτρέπουν ν' αντιληφθούμε τις πραγματικές διαχωριστικές γραμμές στο εσωτερικό της ελληνικής πολιτικής σκηνής: υπέρ της προστασίας των δασών η αριστερά και κάποιοι -λιγοστοί- βουλευτές του ΠΑΣΟΚ, υπέρ της «αξιοποίησής» τους οι διακομματικοί λάτρεις της αγοραίας οικονομίας.

ΣΥΝΔΕΘΕΙΤΕ

Γεώργιος Ράλλης

«Ωρες ευθύνης» (Ευρωεκδοτική, Αθήνα 1983).

Το ημερολόγιο του αείμνηστου συντηρητικού πολιτικού από τις μέρες της πρωθυπουργίας του το 1980-81 ασχολείται εκτενώς με τις πυρκαγιές εκείνης της χρονιάς και τη συνωμοσιολογία που αυτές τροφοδότησαν.

«Άρθρο 24» (<http://www.arthro24.gr/>)

Μαχητικός δικτυακός τόπος για την υπεράσπιση του περιβάλλοντος, με εξαιρετική πληροφόρηση και αναλύσεις. Κεντρικό σύνθημα: «Το Σύνταγμα δεν χρειάζεται αναθεώρηση, χρειάζεται εφαρμογή».

«Νόμος και Φύση» (<http://www.nomosphysis.org.gr/>)

Ο δικτυακός τόπος του ομώνυμου νομικού περιοδικού. Άρθρα, αναλύσεις και νομολογία σχετικά με την αντιμετώπιση (και) των δασών από την ελληνική έννομη τάξη.

Ο ΙΟΣ ΣΤΟ ΙΝΤΕΡΝΕΤ: www.iospress.gr